

О КЊИЗИ „ЛИНГВОСТИЛИСТИКА КЊИЖЕВНОГ ТЕКСТА” МИЛОША КОВАЧЕВИЋА

Ивана Ковачевић*

Универзитет у Београду, Филолошки факултет

Апстракт:

У овом раду говориће се о књизи *Лингвостилистика књижевног текста* Милоша Ковачевића. Биће направљен преглед књиге према радовима који се баве поетским и прозним текстовима и које обједињују три критеријума: тематски, дисциплинарни и методолошки. Књигу *Лингвостилистика књижевног текста* чини четрнаест радова који су писани као засебне студије или огледи у периоду од 2009. године до 2011. године. Првих седам радова посвећено је поезији, осми текст односи се на поезију, прозу и есејистику, а последњих шест радова посвећено је прози. Писани су као реферати за различите научне скупове, који су укључивали и (под)тему језичко-стилске анализе књижевних текстова.

Article info:

Received: February 12, 2023
Corrected: April 2, 2023
Accepted: June 17, 2023

Кључне речи:

LINGVOSTILISTIKA,
KNJIZEVNOST,
POEZIJA,
PROZA.

УВОД

У овом раду говориће се о књизи *Лингвостилистика књижевног текста* Милоша Ковачевића. Тема сваког рада је језичко-стилска анализа поетских и прозних текстова савремених писаца друге половине 20. века, осим радова који се баве поезијом Алексе Шантића и Лазе Костића. Анализа је искључиво лингвостилистичка, при чему се под лингвостилистиком подразумева „јединство лингвистике и књижевне стилистике структурално-семиотичког типа”,¹ напомиње аутор књиге. „Суштина лингвостилистичког приступа своди се на осветљавање *стилематичности* као језичке специфичности структурисања поетског или прозног текста, и *стилогености* као књижевноумјетничке вриједности тих стилематичних поступака”.² Полазећи од тога да је књижевност вербална уметност, аутор је напоменуо да је овакав аспект анализе књижевног дела готово незаобилазан, мада је јасно да се у њему, као ни у било ком другом приступу, не исцрпљује целина књижевно-језичке анализе.

1 Ковачевић 2012, 375.

2 Ковачевић 2012, 375.

Такође, аутор сматра да је у односу на све друге књижевне методе, лингвостилистика метода најегзактнија и најнаучнија зато што укључује подкритеријуме различитих структуралних и семиотичких књижевних или књижевно-језичких школа и праваца. Од свих текстова, најспецифичнији је први, а односи се на анализе песме „Вече на Шкољу” Алексе Шантића.

ОГЛЕДИ О ПОЕЗИЈИ

Лингвостилистички огледи из првог дела књиге посвећени су поезији Алексе Шантића, Лазе Костића, Рајка Петрова Нога, Слободана Ракитића, Вука Крњевића, Зорана Костића, Миомира Војводића и Милице Бакрач.

У огледу „Анализе Шантићеве пјесме *Вече на шкољу* и развојни путеви лингвостилистике код Срба” Ковачевић је истакао да је песма „Вече на шкољу” од свих песама српског језика најчешће била предмет (лингво)стилистичких анализа које су предодредиле појачано интересовање за лингвостилистике критеријуме, пре него да су познати лингвостилистички критеријуми налазили своју потврду у овој песми. Почетком научне стилистике код Срба Ковачевић сматра 1914. годину,³ када је Богдан Поповић анализирао песму „Сунце” Јована Дучића. Тада је применио теорију „реда-по-ред” коју Ковачевић сматра првом примењеном научном стилистичком теоријом. У овом огледу Ковачевић је дао преглед поборника лингвостилистике: Јована Вуковића, чији се радови ослањају на критеријуме Бајијеве стилистике, уџбеник стилистике Миливоја Павловића, Белића, Маретића, Грубетине, Шкреба итд.

У првом издању *Теорије књижевности* Драгиша Живковић је дао пример категорије *експресивности песничког језика* делимичном фоностилистичком анализом песме „Вече на шкољу”. Исте године, тачније 1955. године, Радмило Димитријевић је извршио анализу ове песме у методичке сврхе. Затим, Јевто Миловић готово у потпуности је извршио лингвостилистику анализу песме. Почетком седме деценије у центар пажње је дошла *интонационо-стилистичка анализа* Шантићеве песме – делимична Јована Вуковића и потпуна Жарка Ружића. Тада је песма подвргнута критеријумима интонационе стилистике. Вуковић је показао међузависност квалитета акцената и тематике песме. Док је у (раз)говорном језику готово за трећину чешћа употреба узлазних од силазних акцената, у поезији се улога узлазних и силазних акцената мења. Ово је случај у песми „Вече на шкољу” где је улога силазних акцената да допринесу да мелодија песме буде успављујућа, нагласио је Ружић. Ову песму је Радоје Симић навео као „потврду за *метасемију* и *метаплазију* у *творачком процесу*.” Песма по „Станиши Величковићу представља добар пример за хармоничност, која уз конкретност, емоционалност и ритмичност, представља суштаствену особину пјесничког језика”.⁴

3 Ковачевић 2012, XVIII.

4 Ковачевић 2012, 22.

Милош Ковачевић за песму „Вече на шкољу” је рекао да је свечани Шантићев реквијем пун пригушеног бола, а да су: „Носећи механизми помоћу којих је изграђен ритам и звук ове посмртне корачнице својеврстан метар и чудесна рима. (...) Карактеристична је синтакса ове песме на нивоу глобалне сегментације и кореспонденције сегмената. (...) Аутор је закључио да је песма „Вече на шкољу” ујединила лингвостилистичке јединице и њихове дисциплине: компоненте или целина њене структуре биле су предмет фоностилистичких, морфостилистичких, семантостилистичких, синтаксостилистичких, текстостилистичких и графостилистичких анализа. Оне су на најексплицитнији начин показале моћи „интегралне” лингвостилистике, која подразумева истовремено уважавање критеријума *стилематичности* и критеријума *стилогености* језичких јединица: од фонеме до везаног текста или дискурса.

У огледу „О поетизмима Лазе Костића” аутор је предочио да термин *поетизам* не спада ни у општепознате, нити у широко распрострањене термине. То није само термин, већ је и правац настао у Чешкој у трећој деценији 20. века. Поетизам се као књижевностилска категорија може сматрати стилском доминантом поезије Лазе Костића која је схваћена у духу формалистичке књижевне теорије. Костићев поетизми су специфична обележја његове поезије и могу се поистоветити са његовим кованицама, односно *неологизмима*.

У поступку „превођења” општеупотребне форме у стилематску, користе се различити поступци онеобичавања, од којих су најпознатији реторички, примењени у творби стилских фигура, а то су: додавање, одузимање, замењивање и премештање. На овим поступцима темељи се највећи број Костићевих неологизма, који су из лингвостилистичког угла посматрани, заправо стилеме. Општепознато је да је основна и минимална јединица лингвостилистике *стилем(а) – јединица појачања изражајности*. Костићев неологизми су стилистички неологизми, а као такви они су ауторски неологизми и од њих се не може тражити да буду потпуно у сагласности са нормативнолексичким критеријумима датог језика. „Ковачевић разврстава неологизме Лазе Костића према два критеријума: а) степену структурне подударности с етимологијским фигурама, б) критеријуму фонолошког онеобичајења”.⁵ Ковачевић је издвојио оне које се могу сматрати рестриктивним фоностилемама, тј. стилемама насталим редуковањем некога фонема или слога из опште употребе речи, а то су: афереза (*верљиво/поверљиво*), апокопа (*загонет/загонетка*) и синкопа (*молаца/молилаца*). Према томе на коме се месту у оквиру лексеме врши додавање, адјекциони поетизми деле се на: парагоге (*вечак/век*), про(с)тезе (*несмир/немир*) и епентезе (*дремовања/дремања*). У творби неологизма, Лаза Костић се често служио и поступком супституције итд. Из перспективе лингвостилистике, Костићев неологизми су стилематичне лексеме, творене према принципима творбе поетског дела лексике Вуковог речника, истиче аутор. Из свега нужно следи да су стилистички разлози били једини који су Костићу наметали употребу неологизма у функцији поетизама. Неологизми, као оно што је највише осуђивала филолошка критика, из перспективе лингвостилистике је највреднији део Костићеве поезије, закључује аутор.

5 Ашић 2013, 69.

У огледу „Графосилематичност Ногове поезије” аутор је истакао да је угао лингвостилистичара из ког приступа анализи књижевног дела различит од угла, примера ради, књижевног критичара. Међутим, ако желимо да одгонетнемо суштину књижевности, нужно је да у анализу укључимо критеријуме стилематичности и стилогености о којима је било речи у тексту. У основи стилематичности су стилеми, а у основи Ногове поезије појављују се *графостилеми*, који су од свих стилема најмање језички, а највише говорно утемељени. Графостилистика изучава свеукупност стилема везаних за писани израз језика. Графостилеме у поезији Нога Ковачевић је условно поделио на: 1) *текстуалне графостилеме* (које се тичу целине песме) и *унутартекстуалне графостилеме* (графостилемска онеобичајења структурних елемената песме). Ковачевић је посебно обратио пажњу на графостилематику Ногових сонета. На визуелном плану, Ногов сонет добија промену у *Недреманом оку*, у два сонета, од којих у једном, сонет добија промену и на акустичком плану. Оба сонета су остварена као једноделна, једнострофична. Од различитих унутарсонетних графостилемских онеобичајења, код Нога су најбројнија она везана за употребу великог и малог слова. Реч је о *мајускулним и минускулним графостилемама*. Њихова употреба условљена је, по правилу, или семантичким, или интонационо-синтаксичким разлозима, закључио је Ковачевић.

У огледу „Пролептичка фигуративност у Ракитићевој поезији” Ковачевић је анализирао микротекстуални ниво где се подразумева разматрање међуодноса стилематичности и стилогености једног типа поетског „микротекста” Слободана Ракитића. То су *пролептички микротекстови* (микротекстови обједињени структурним начелом пролепсе). Пролепса је стилска фигура античке реторике која се остварује у оквиру зависносложене реченице, подразумевајући пребацавање једног елемента зависне у структуру основне клаузе. Такве реченице за глагол основне клаузе имају неки глагол опажања, мишљења или осећања. Ковачевић истиче да Ракитићева поезија обилује готово свим типовима пролепсе. Он твори и граматичку и стилистичку пролепсу. Ковачевић је уочио и примерима поткрепио пролептички субјекат, пролептички објекат, пролептичке прилошке одредбе, пролептички атрибут, пролептички предикатив итд. и закључио да су пролептичке структуре само један показатељ да је Ракитићева поезија велика поезија.

У огледу „Крњевићева Пјесан о жалној судби у лингвостилистичком кључу” Ковачевић је издвојио као уникатну: песму „Пјесан о жалној судби” из збирке „Јади старога Вертера”. Анализирајући одабрану песму, навео је да се песма састоји од три катрена – *изострофична је*; све су јој строфе истоверсне. Строфе су и *изометричне*, јер су сви стихови четрнаестерци, док је осми стих хиперкаталектичан, остварен је, не случајно, као петнаестерац. Затим, Ковачевић је навео да је основно структурно начело наведене Крњевићеве песме еквивалентност која се може посматрати на свим нивоима лингвистичке анализе, од фонолошког до текстуалног. „Анализом разоткривени систем еквивалентних јединица различитих лингвистичких нивоа ову пјесму неспорно укључује међу изузетна пјесничка остварења српског језика, код којих је поетска функција резултат хармоније стилематичног и стилогеног плана свих њених конститутивних и 'интегрисаних' јединица”.⁶

6 Ковачевић 2012, 130.

Поред анализа дела Милоша Ковачевића које се тичу света знакова, у неколико огледа аутор се бавио светом значења у поезији Зорана Костића, Миомира Војводића и Милице Бакрач, као и у огледу о поезији, прози и есеистици Петра Пајића. Једном „речју, тематско-мотивски слој књижевних дела поменутих писаца, посебно онај у којем се рефлектује стање српске нације и хашке суданије, комадање језика српскога (олично у преименовању српскога језика у хрватски, босански и црногорски), једна је од тематско-мотивских константи многих Ковачевићевих књига написаних од средине деведесетих прошлог века до данас у *одбрану језика српскога*“.⁷ Проблем усуда не-Срба, како је Ковачевић навео, у својој збирци *Језикрвље* обухватио је Зоран Костић. Оглед „Поетска одбрана језика српскога“ из пера Момира Војводића и Милице Бакрач, указао је на актуелни усуд српскога језика у Црној Гори на убедљив песнички, уметнички начин. Приказане су невоље српског језика и оних који национални идентитет њему захваљују. Ковачевић је нагласио да жеља за преименовањем српског језика за разлог има бег од истине о себи и о српском језику. Песници употребљавају оба изговора српског језика са циљем да истакну његову недељивост и јединственост, тако доказујући да је његова „двоизговорност“ богатство језика, а не мана. Фотографски мото цркве *Самодрже* у суштинском и симболичном смислу упућује на поруку збирке *Самодржа језика српскога* Момира Војводића. Косово је савремени и највећи усуд нашег времена, а косовски завет пут избављења. У Самодржи је наша војска оснажена за битку, ту је Лазар причестио своју војску, а у познатој народној песми се просућује „ни по бабу, ни по стричевима“. Црква прераста у симбол истине, а као таква постаје и симбол истине о нашем језику и изворно место снаге за очување језика. Милица Војводић је црногорске издајнике, насупрот чуварима језика, довела у везу са општепознатим књижевним и историјским ликовима неверника и издајника. Ковачевић је закључио да у времену издајника, Јуда и фарисеја, не треба се чудити што се истина на сваком кораку губи, па и истина о језику. Ову чињеницу Милица Бакрач изрекла је у сонету који је успоставио интертекстуалну и „интертемпоралну“ везу са „Огледом српским“ владике Рада. Ковачевић је истакао да песникиња излаз види у враћању и чувању светосавског духа и борби у непристајању на неистину уместо истине о којој је било речи у тексту. Ковачевић је закључио да су тако ови песници у своје збирке преточили „песнични сјај који обасјава сваки кутак гдје још мрак неистину крије“.

ОГЛЕД О ПРОЗИ, ПОЕЗИЈИ И ЕСЕИСТИЦИ

Оглед „О језику и стилу Петра Пајића“ представља спону између огледа о поезији и огледа о прози. Као што је већ поменуто, у овом огледу анализирани су стил и језик књиге поезије, прозе и есејистике. Разматрана је доминанта⁸ као језичко-стилска црта чије се структурно-семантичко начело репродукује на различитим нивоима лингвостилистичке анализе – формалном, семантичком, синтаксичком

⁷ Ковачевић 2012, XXVI.

⁸ По Јакобсону доминанта је средишња компонента уметничког дела, она усмерава, одређује и преображава остале компоненте.

и текстуалном. Од свих језичко-стилских црта у делима Петра Пајића, једна се издвојила као доминанта и она припада графостилемима. Ковачевић је као пример доминанте из домена графостилема уочио *двотачку* која има статус стилско-језичке доминанте. Издвојио је пет инваријанти двотачке: „дводјелоност, релацијска имплицитност, интонациона незавршеност проистекла из семантичке отворености, примат структуре једносложености и полисемичност”.⁹ Потврду овим инваријантама двотачке дао је наводећи примере из текстова Петра Пајића. Резултати анализе показали су да се доминантним стилско-језичким поступком Пајићевић уметничких текстова може сматрати *паралелизам* чије се оваплоћење проналази у структурама туђег говора, у парадоксичким структурама, у песмама везаног и слободног стиха, као и у већ помињаним реченицама са двотачком.

ОГЛЕДИ О ПРОЗИ

Стилским доминантама Ковачевић се бавио у збиркама приповедака Видосава Стевановића. У огледу „О стилским доминантама у збиркама Видосава Стевановића” као полазишну основу за анализу збирке, аутор је узео тврдњу писца Видосава Стевановића да је он стално мењао поступке, да је то била и остала главна особина његовог писања и да ни једна прича није смела бити написана као претходна – свака се морала организовати и стварати на нов начин. Ковачевић је у разматрање узео три збирке приповедака Видосава Стевановића: *Царски рез*, *Рефуз мртвак* и *Периферијски змајеви*. У овим збиркама улогу стилско-доминантних поступака имају *понављање* као синтаксостилистички поступак (*Рефуз мртвак*), *употреба црте* као графостилистички поступак (*Периферијски змајеви*) и *употреба интерогативне реченице* као семанто- и синтаксостилистички поступак (*Царски рез*). Стилско-језичка анализа ових дела показала је да свака од њих има самосвојну стилску доминанту и тиме се потврдило у уводном делу огледа цитирано Стевановићево уверење да на језичкостиском плану ниједна његова прича није написана на исти начин и да је свака „организована и створена на новим основама”.

Стилско-језичким карактеристикама ауторске бајке Ковачевић се бавио у огледу „Стилско-језичке карактеристике бајки *Долина јоргована* Тиодора Росића”. Ковачевић је пошао од опште поделе бајки на: *народне или фолклорне* и *уметничке или ауторске*. Нагласио је да у другом пару предност треба дати термину ауторска зато што ако би се једна бајка дефинисала као уметничка, из тога би проистекло да је народна бајка неуметничка творевина – што она није. Затим, обратио је пажњу на то да се истраживачи ауторских бајки слажу у томе да је народна бајка подлога, тј. основ ауторске бајке. Образложио је сличности и разлике ауторске и народне бајке, упоредио језик, осликавање јунака, стил, временску и просторну димензију итд. Росићеве бајке сличне су народним бајкама по одређеним језичким карактеристикама, као што је употреба *крњег перфекта*, *аориста* и *приповедачког презента*, од којих код Росића доминира употреба *крњег перфекта*. Оно што Росићеве бајке разликује од народних бајки је присуство глаголских прилога

9 Ковачевић 2012, 176.

и предикатских апозитива. У народним бајкама приповеда се у трећем лицу и тиме се постиже објективност „свезнајућег“ приповедача. Глас приповедача се у народној бајци разликује од гласа јунака. Ова особина најбитнија је разликовна језичко-стилска црта народних бајки и бајки Тиодора Росића где је аутор запазио и примерима показао присуство *слободног неуправног говора*, у руској традицији познатог као *неправни директни (управни) говор*. Ковачевић је закључио на крају огледа да су језичко-стилске особине најбитнији критеријум којим се ауторска бајка и *приближава и одваја* од ауторске бајке.

У огледу „Језичка слика рата у роману *Топ је био врео* Владимира Кеџмановића“ Милош Ковачевић је уочио четири доминантне стилско-језичке карактеристике романа, а то су: начини структурисања реченице, начини преношења туђег говора, начини (етно)језичке диференцијације носилаца управног говора и начини графостилемских онеобичавања текста. Кеџмановић се служио кратким реченицама, а пасуси у његовим делима личе на строфе. Његове реченице су специфично структурисане. Поступак који је Кеџмановић примењивао на свакој страници романа је *парцелација реченице* која подразумева интонационо и позиционо осамостаљивање синтаксеме, синтагме или клаузе, без обзира да ли је клауза зависна или независна. Начини преношења туђег говора у овом делу спадају у једну од најбитнијих структурно-семантичких особина романа *Топ је био врео*. На почетку огледа Ковачевић је говорио о самом роману који је исписан у трећем лицу, а улогу наратора има дечак. Дечак-наратор је оглувео од гранате и преузео улогу перцептора или слушаоца. Ауторски (дечаков) говор репрезентује српски књижевни језик ијекавског изговора и у функцији је диференцирања ауторског од осталих типова туђег говора, пре свега од управног. У роману се појављује и слободни неуправни говор који представља изненађење (будући да је наратор посматрач) јер у „овом типу говора нема одијељених граница између ауторског говора и говора јунака“. ¹⁰ Слободни неуправни говор јавља се само у првом делу романа док је дечаку од гранате нису страдали родитељи. После трагедије, дечак нема никога са ким би емоционално поделио блискост и тако престаје оправдана употреба слободног неуправног говора. У другом поглављу смењују се ауторски, неуправни и управни говор. Затим, аутор се бавио и начинима (етно)језичке диференцијације говорника. Нестандарднојезичке карактеристике говора његових јунака немају статус *идиолеката*, већ *етнолеката (националеката)* којима је писац желео да изврши етничку карактеризацију ликова. На крају огледа, Ковачевић је анализирао начине графостилемских онеобичајења, од којих је издвојио боју слова (тамноцрвена боја која отежава перцепцију), строфичну организацију пасуса и одсуство употребе правописних знакова за управни говор.

У огледу „Стилистика онимских назива у роману *Јонет суданија* Тихомира Левајца“ као карактеристичну доминанту овог писца аутор је препознао онимске називе. Разматрао је различите подтипове онима: антропониме (лична имена и презимена), топониме (називе места), ергониме (називе разних организација).

¹⁰ Ковачевић 2012, 282.

Ови оними имају веома стилематичну структуру, која је подлога њихове веома изражене стилогености у пародичном и иронијско-сатиричном роману *Јонет суданија*. Они су у високој мери допринели пародичности: *Мамлазовјетски*, *Слудеће веће*, *Јато-пакт имџ*.

У раду „О типовима туђег говора у роману *Сара* Петра Сарића” Ковачевић је дефинисао и поткрепио примерима: *ауторски говор*, *индиректни говор*, *директни дијалогски говор*, *директни монолошки говор*, *недословни директни говор* и *слободни неуправни говор*. Сваки од издвојених типова говора Сарић је увео у различите синтаксо-стилистичке комбинације. На тај начин је направио хибридне конструкције које представљају доминанте, а у овом роману су најкарактеристичније са текстостилистичког аспекта. Сарић је направио (мини)текстове који како је аутор огледа рекао, потврђују да је „ријеч о ријетко успјелом, стилематичношћу и стилогеношћу, „засићеном” роману.

Последњи оглед у књизи *Лингвостилистика књижевног текста* Милоша Ковачевића је рад „Синтаксичко-стилистичке особине слободног неуправног говора у романима Меше Селимовића и Скендера Куленовића”. Главна пажња је усмерена на особине слободног неуправног говора. У анализираним романима се приповеда у првом лицу. Приповедање у првом лицу пружа могућност неучествовања наратора у говорном догађају. Уколико наратор није активни учесник у говорном догађају, слободни неуправни говор остварује се у Он-форми, односно у Они-форми као варијанти. Ако је наратор активни учесник говорног догађаја који се преноси слободним неуправним говором, онда се тај говор остварује у Ја-форми, Ми-форми, Ти-форми или Ви-форми. Аутор је истакао да слободни неуправни говор има карактеристике и управног и неуправног говора.

На крају, аутор је закључио да су наведене особине слободног неуправног говора предодредиле његову учесталу употребу у романима Селимовића и Куленовића, јер ни један ни други аутор у наведеним романима објективно нису приповедали догађаје, већ су се по правилу саживљавали са својим ликовима, за шта је стилистички најпримеренији начин исказивања био *слободни неуправни говор* (*неправи управни говор или доживљени говор*).

ЗАКЉУЧАК

Из свега можемо закључити да је својом књигом огледа *Лингвостилистика књижевног текста* Милош Ковачевић дао велики допринос лингвостилистичком проучавању прозних и поетских текстова домаћих аутора. Књигу *Лингвостилистика књижевног текста* чини четрнаест радова који су писани као засебне студије или огледи у периоду од 2009. године до 2011. године. Првих седам радова посвећено је поезији, осми текст односи се на поезију, прозу и есеистику, а последњих шест радова посвећено је прози. Писани су као реферати за различите научне скупове, који су укључивали и (под)тему језичко-стилске анализе књижевних текстова. Тема сваког рада је језичко-стилска анализа поетских и прозних текстова савремених писаца друге половине 20. века, осим радова који се баве поезијом Алексе Шантића

и Лазе Костића. Анализа је искључиво лингвостилистичка, при чему се под лингвостилистиком подразумева „јединство лингвистике и књижевне стилистике структурално-семиотичког типа”.¹¹ Полазећи од тога да је књижевност вербална уметност, аутор је напоменуо да је овакав аспект анализе књижевног дела готово незаобилазан, мада је јасно да се у њему, као ни у било ком другом приступу, не исцрпљује целина књижевно-језичке анализе. Такође, аутор сматра да је у односу на све друге књижевне методе, лингвостилистика метода најегзактнија и најнаучнија зато што укључује подкритеријуме различитих структуралних и семиотичких књижевних или књижевно-језичких школа и праваца. Од свих текстова, најспецифичнији је први, а односи се на анализе песме „Вече на Шкољу” Алексе Шантића. „Суштина лингвостилистичког приступа своди се на осветљавање *стилематичности* као језичке специфичности структурисања поетског или прозног текста, и *стилогености* као књижевноумјетничке вриједности тих стилематичних поступака”.¹²

О аутору књиге и о књизи

Милош Ковачевић рођен је 1953. године у Пресједовцу, код Улога, у Херцеговини. Доктор је лингвистичких наука. Редовни је професор Савременог српског језика, Стилистике, Семантике и Опште лингвистике. Основне, магистарске и докторске студије завршио је на Филозофском факултету у Сарајеву. Предавао је на више филозофских и филолошких факултета: у Сарајеву, Никшићу, Митровици, Нишу, Бањалуци, Петрињи, Београду и на Филолошком факултету Рурског универзитета у СР Немачкој. Сада предаје неколико лингвистичких дисциплина на различитим нивоима студија на Филолошком факултету у Београду, Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу и Филозофском факултету у Источном Сарајеву. Члан је Међународне руске академије хуманистичких и природних наука кнеза Шчербатова. Члан је удружења књижевника Србије и Удружења књижевника Републике Српске. Објавио је преко 400 научних и стручних радова, 16 уџбеника српског језика за основну и средњу школу и 20 књига.¹³

Из есеја Тијане Ашић „О књизи Милоша Ковачевића *Лингвостилистика књижевног текста*” који је написан поводом шездесетог рођендана проф. др Милоша Ковачевића: „Ретко се у људима сусретну истовремено и снага и памет и доброта и специфична мекота душе, која је, додуше, позната само онима који професора боље и дубље познају. Кад се све те особине нађу у једном човеку који је притом рођен у Херцеговини, онда није никакво чудо што из његовог пера, док пише озбиљне и сложене научне радове, излети реченица попут ове: „Није нам намјера говорити о бајци уопште, прије свега зато што би таква прича личила на оне што им пристаје одлика да почињу од Кулина бана”.¹⁴

11 Ковачевић 2012, 375.

12 Ковачевић 2012, 375.

13 Подаци о аутору преузети су из књиге *Лингвостилистика књижевног текста* Милоша Ковачевића.

14 Ковачевић 2012, 255.

И ми тада видимо како строги и гласни предавач пред којим, кад узме реч на скуповима и седницама, мало ко не задрхти, постаје добронамерни казивач”.¹⁵ Из предговора Бранка Стојановића под називом „Књижевно-научна симфонија” који је просвећен књизи *Лингвостилистика књижевног текста*: „Пред читаоцима је још једна у низу Ковачевићевих драгоцених књига која се свима (само)препоручује – и својим предметом и начином на који је писана.”¹⁶

ЛИТЕРАТУРА:

- Ашић Т. (2013): „ О књизи Милоша Ковачевића *Лингвостилистика књижевног текста*“, Јагодина: *Узданица*, X/1, стр. 67–72.
- Ковачевић М. (2012): *Лингвостилистика књижевног текста*, Београд: Српска књижевна задруга.

¹⁵ Ашић 2013, 71.

¹⁶ Ковачевић 2012: М. Ковачевић, *Лингвостилистика књижевног текста*, Београд: Српска књижевна задруга (предговор Бранка Стојановића, „Књижевно-научна симфонија“) стр. 26.

AN INSIGHT INTO 'LINGUOSTYLISTICS OF LITERARY WORKS' BY MILOŠ KOVAČEVIĆ

Ivana kovačević, Ph.D

University of Belgrade, Faculty of Philology,
Belgrade, Serbia

Summary:

The article provides an insight into Linguostylistics of Literary Texts - a book written by Milos Kovacevic. It sheds light on the texts addressing both poetry and prose and combining three criteria - theme, discipline and methodology. The book comprises 14 texts, written as separate studies or views in the 2009-2011 period. The first 7 are dedicated to poetry; then there is one including poetry, prose and essayistics; the last 6 texts are devoted to prose. It is a worthy note that all the above-mentioned work was written in the form of speeches, to be given at scientific gatherings addressing linguistic/stylistic analysis of literary texts.

Keywords:

LINGUOSTYLISTICS,
LITERATURE,
POETRY,
PROSE.